

Здружение за еманципација,
солидарност и еднаквост
на жените - ECE

ZURALDIN E KHEDINAKIRI

PLANO/STRATEGIA BAŠI O ŠUTO ORIZARI

Proekto:

Anglikeribe o proceso taro saskjaribe thaj vaktikani reakcia e romane khedinake ano krizakere halia prekal lejbe than thaj proaktivnikane keriba

maj - septembro 2021 berš

ESE - Asociacia baši emancipacia, solidariteti thaj jekhajekhikanipa e romjengoro

IRIZ - Orlniciativa baši bajripe thaj inkluzia e khedinengje

Asociacia baši bajripe thaj anglunipe e romane khedinakoro Romano Čačipe

PROEKTO

Anglikeribe o proceso taro saskjaribe thaj vaktikani reakcia e romane khedinake ano krizakere halia prekal lejbe than thaj proaktivnikane keriba

MAJ - SEPTEMBRO 2021 BERŠ

SAIKERIN

Harnjaribe	4
Komuna Šuto Orizari (faktoja thaj bukja olake)	5
Portreto e khedinakoro	5
Modelo thaj bukja olake tari zuraldin ani khedin	8
Plano/strategia baši zuraldin ani khedin	9
Resarin e planoskiri/strategiakiri	10
Strategiakere resarina	10
Phandlinalibe e khedinakoro	11
Haletia baši zuraldin e khedinakiri	12
Strategiakere prioriteta thaj aktivitetia e khedinakiri ano Šuto Orizari	15
Mapa	18
Timi baši zuraldin ani khedin (TZK)	19

HARNJARIBE

I kriza anljardi tari pandemia e Kovid-19 sikagja so e krizna halia isi olen ververano asaripa maškar o avera khedina thaj grupe katar o dživdutnipe. E rodlaripa thaj o persipe tari buti e dizutnengjere organizacie, sikagje so i pandemia isi ola naanjardo bareder bilačo asaripe upral e marginalizirime romane khedina, sar aver taro butedereskoro dživdutnipe ani Republika Utarali Makedonia. O bilačo asaripe sikavel pes upral buteder aspektoja taro dživdipa e romane dživdutnengoro, širdindor taro šajdipa bašo arakhiba tari pandemia, preka o šajdipa baši sikljojba e čhavengoro, dži horederipa e čorolipaskoro taro o dživdutne tari akaja khedin.

Te leljam te dikha akava hali, i Asociacia baši emancipacia, solidariteti thaj jekhajekhikanipa e romjengoro – ESE kergja iniciativa te zoraljovel i zuraldin ano romane khedina baši te oven haz'ri thaj džanle te den džovapi thaj te aven upro peste keda bi aven krize thaj avralničale halia. Akaja buti kerel pes resarinaja te tiknaren pes e bilače asaripa taro avutne krizna thaj avralničale halia upral i romani khedin. I Asociacia ESE akaja inicijativa kerel ola e romane dizutne organizaciencar Romano Čačipe, IRIZ, LIL thaj Stanica PET.

O lokalnikano plano baši zuraldin e khedinakiri si kerdo trujal proceso tari barabarutni kolaboracia tari Asociacia ESE, o romane dizutnengjere organizacie, i romani khedin thaj e avera riga katar lokalnikano nivelo. Ko proceso tari kolaboracia sas fundirime Konsiloja ani khedin, kolende so si džene taro sa o upreder vakerde riga. E lokalnikane planoja sas kerde upral i funda taro podatkoja save sas lende tari romani khedin, prekal o kerdo rodlaripa, prekal o vakeriba taro džene e Konsiloskere ani khedin, sae thaj o dendo džipheribe tari khedin ano proceso e keribaskoro taro plano. O lokalnikano plano si legarutno baši zojrarkeribe e khedinakoro sar džovapi ano krizna halia thaj bibahta, resarinaja te tiknaren pes e bilače efektoja upral i romani khedin taro avutne krizna halia thaj bibahta. E Konsiloja ani khedin si o fundavno kapitali ani khedin savo so ko avutnipa ka lundjarel te kerel buti ko zojrarkeriba e khedinakoro baši dendo džovapi thaj avipe upro peste ano krizna thaj avralničale krizna halia, legarindor pes prekal e dromina dende ano lokalnikano plano.

Ano lokalnikano plano si arakhle e akanutne kapacitetoja ani khedin thaj ki komuna so šaj te džipheren ano džovapi thaj o keriba ano krize thaj krizna halia. Thaj e planoja si sikavde o daramkeripa thaj o rizikoja so isi len bilačo asaripa upral o šajdipa e khedinakere te del džovapi ko krizna halia thaj bibahta. Te leljam e arakhle halia, kapacitetoja thaj e daramkeripa thaj rizikoja, o Lokalnikano plano dikhel te resel trin strategiakerere resarina: 1. Tamirkeriba e kapacitetoja tari khedin, 2. Barjaribe i relacia e khedinaja thaj 3. Keriba kolaboracia e khedinake e avere kerdutnencar taro lokalnikane niveloja. Ano Lokalnikano plano sikavde si o aktivitetija so ka legaren te keren pes akala trin strategiakerere resarina ko avutne duj berša.

O lokalnikano plano si fundavno dokumento savo so si legarutno baši avutni buti ko zojrarkeribe i zuraldin e khedinakiri kje krize thaj krizna halia. Upral i funda taro akava dokumento ka keren pes o aktivitetija, sa resarinaja te bičhalen pes e dikhle problemencar thaj rizikoja ani khedin, te zojrakerel pe i khedin thaj te kerel pes kolaboracia ano lokalnikano nivelo maškar i khedin thaj e avera kerdutne ko lokalnikano nivelo. Thaj ko jekh o lokalnikano plano si dokumento upro saveste valjani te bajrakerel pes ponadarutni diskusia baši sa te astarel pes o vastariba e avralničane halencar ko nivelo e komunakoro.

KOMUNA ŠUTO ORIZARI

(faktoja thaj bukja olake)

I Komuna Šuto Orizari arakhljola ani Skopijakiri kotlina, thanardi ano utaralo kotor tari diz Skopje thaj si saikerdo kotor tari i diz. Voj simantrinel pes e komunencar Butel thaj Čučer Sandevo.

I Komuna Šuto Orizari astarel than taro 7,48 km² thaj isi ola denziteti taro 2.943,75 dižutne/km². Ano saikerdo kotor tari komuna khuvel thaj o gav Upruno Orizari.

Prema naoficialna podatkoja ani Komuna Šuto Orizari bešen trujal 35.000 dživdutne. Prema e e podatke, 60,6% taro sa o dživdutne si tari romani etnikani preperin, 30% si Čhibane, 7% Makedoncoja thaj avera (Khoraja, Srbijancia, Bošnjacia) hareder taro jekh procento.

Deredža e edukaciakiri ano dživdutne ki komuna Šuto Orizari ko majbaro procento si fundavni edukacia, thaj odova čak 52,27% taro dživdutne taro 15 thaj buteder berša.

PORTRETO E KHEDINAKORO

Prekal i funda taro khedipna ikerde ano Šuto Orizari thaj o klidarde lafia vakerde zabadeste, šaj te vakerel pes so i khedin ano Šuto Orizari isi ola pire bukja so keren ola jekhutni thaj unikatno ki relacia avere khedinencar. Jekh taro šerutne bukja si o učo nivelu taro maškarpeskoro pendžaripa, homogeniteti thaj komunikacia andre ani khedin. Akava nivelu pendžaripaskoro thaj maškarpeskoro haljoviba kerel baza baši ačhovipa taro solidariteti sar šerutni buti e khedinakiri.

Majbaro kvaliteti e khedinakoro tane e manuša/individue savendar but džene si sikavkerde ko dejbe arka thaj kolaboracia. Ani komuna keren buti buteder persipaja manuša so si džene tari biradžakere organizacie, persipane akteroja bute proektoncar maškar save thaj aktivna džene ko džovapi e pandemiaja taro Kovid-19, phandle ano buteder nivevoja tari prevencia, arakhibe, distribucia thaj aver.

Šuto Orizari si dikhli sar jekh tikni raštra savate so rajinel unikatno dinamika tari komunikacia, sadživdipa thaj homogeniteti so butvar del rezultato maškardejbaja arka kana si majtrubutni.

E manuša si bižajutne thaj phandlinale, so si dikhlo sikavdi trujal unikatna tradicie, barabarutne zevkupa, vulicakere amalkeriba, misafirlukija thaj phravdipa prekal o avera.

I kultura, g'ndipa thaj o čhani e dživdipaskoro si ulavde thaj jekhutne bukja akale komunake.

Baro kotor taro dživdutne isi ola jekh a jekh dukh (diskriminacia) savi so pašakerel, phandlinalel thaj fokusirinel len ko arakhibe thaj maripa mujal akale sasotnipaskoro nasvalipa.

Zorale riga

E džene tari khedin si jekh taro olakere zorale rigam sar thaj e lideroja katar i khedin thaj o sikavde džene so keren buti jali volontirinen ano biradžakoro sektoro.

O ovipa thaj i načinavipaskiri buti taro e biradžakere organizacie si jekh zorali rig so ikalel o organiziriba, o pendžaripa thaj i kolaboracia, so si trubutni ko phandlibe thaj organiziribe o haz'rikeriba thaj džovapi ano krize.

Zorali thaj proaktivna terne.

Zoralo phandlibe ano jerijengoro nivelu.

Zoralo phandlibe ano religiozno nivelu.

E džene tari khedin sigjende organizirinen pes thaj šajdikeren siganutno thavdiba thaj bičhaliba o informacie.

Butikeriba e komunakoro thaj e policiakoro thaj olengjiri kolaboracia sa e avere aktivno organizaciencar si thaj agjare jekh taro zorale riga e komunakere.

I dijaspora si akate sa butvareste thaj dela piko taro aspekto e lovengoro thaj harnevakteskiri arka baši disave resarina thaj kherutnipa. Tari aver rig del suporto sar thaj bukja, vrdija thaj čuče stanolja save so šaj te oven labarde ko vakti krizengoro (transporto, thanaribe thaj avera čhanija taro dejbe arka).

Ani teritoria e komunakiri isi buteder objektoja save so kapacitetoja tane labarutne ano bareder bibahta, sar so si i džamija, trin siklane, sporteskiri sala, nevi hurdelin 8-to April, šov restorantoja bijavengje thaj avera tikneder nalabarde objektoja save si šukare baši khediba, thanardiba jali organizacia ano vakti ko džovapi taro krize jali avralničale halia.

Komunikacia thaj amalkeriba e dizutnencar si ano učo nivelo kana kerel pes lafi baši averipa ki nacionalnikani funda thaj si lači misala baši sa o avera komune thaj khedina.

Bizorale riga

E legarutne tari khedin ani komuna Šuto Orizari isi len buteder manginalina averipaske taro zorale riga. O čorolipa si numero jekh problemo thaj si bari zavar ano proceso baši haz'riba ko avutne krize. O čorolipa si bari zavar thaj ano proceso taro haz'rikeriba e khedinakoro baši avutne bibahta thaj krize. O nanipa taro love asarinel ani khedin, čhivel stresikano dživdipe, rezultirinel migraciaja taro terno dživdutnipa thaj na kerel haz'ri e khedina.

Aver panda i khedin nane ola dendipa ano socialna sevipa, a akate si thaj o harno nivelo tari edukacia. Sar rezultato taro halia, akate si thaj i nadikhibe e khedinakoro savo so asarinel ko phandiba ani khedin. Akava sikavel thaj aver barangin baši haz'rikeribe e khedinakoro ko drumo tari zuraldin.

Politikano ulavdipe si barangipe savi so ruminkerel but procesoja thaj inicijative, samči ko zian d e dizutneske. Zuraldin ani khedin si politikano narangimi iniciativa savi so isi ola resarin te khedel savoren baši bareder šukaripa thaj phandliba ano maškaripa kote so dživdinen.

Nadžanipa taro jagarina, phuvakoro tinaniba thaj dejbe jekhutni arka.

Nainformiriba e dizutnengoro.

Harno nivelo taro sikaviba thaj edukacia.

Nanipa taro generalnikano sastipaskoro personali, trubuten specialistia sar thaj putardine sastipaskere institucie.

E dizutne na pendžaren šukare pire nijamija.

Diskriminacia.

Nanipa than thaj tromale phravde thana ani khedin (parkoja, buvljakerde ploštadia, kheldutno than, stadionia thaj aver) save si trubutne ano bareder krize thaj bibahta bašo khediba, organiziriba, grupiriba thaj evakuacia tari dendi populacia.

O Šuto Orizari si komuna savi so ko plo portfolio nane ola bareder institucie taro putardino thaj sastipaskoro sektoro savo so ko piro ačhovipa bi ovel pašeder dži ko dživdutne thaj bi tiknarel i athin e sevipengjiri taro avera komune kote so keren olengje diskriminacia thaj napatjivipa.

Taro e avera manginalina, vastna baši i zuraldin taro Šuto Orizari, ikljojen:

bilači infrastruktura thaj purane tamirina e kherengjere thaj e dživdipnaskere, nanipa taro pani, nanipa džajpa ko kotora tari khedin, nanipe taro ničale thaj nasarbarale putardine transportikane linie. Akala manginalina den pintura taro jek bizoralipa savi si vastno baši i zuraldin e khedinakiri. Tari aver rig čhivel prioritetoja thaj sugestivno initiative save so o Timo baši zuraldin ani khedin (TZK) šaj bi valjanel te čhivel olen sar jekh taro majvastna aktivitea ko avutnipa. Asavke bizoralipa, uzal ničale haletia baši tamiribe i zuraldin, bi šaj te oven prioriteta baši i buti taro TZK.

Dararnipe jali rizikoja

I epidemiologikani situacia ano globalnikano nivelo thaj ani Makedonia čhigja ano sa o komune thaj khedina jekh taro šerutne rizikoja (pali o manuša, i khedin, o sastipe thaj i ekonomia) te oven thaj krize thaj bibahta taro epidemiologikano karaktero. Asavko klidardo lafi sine ikaldo katar i obuka thaj o khedipna ano Karpoš, kote so i gind baši akava riziko si ano učo nivelo, sar thaj o džandipa ko akava subjekto (arakhpa, napia baši arakhpa, palpalunipa thaj aver).

Ko drumo taro nakhavipe akava dararnipe, o timo baši zuraldin e khedinakoro (TZK) ka kerel buti baši te vazdel o gindo ko maripa mujal o Kovid-19, ka labarel sa e dženen baši diseminacia e čakikane informacie baši garaviba thaj arakhiba taro buvljaribe akava viruso. TZK prekal piri safin ka dikhel te ovel le buteder materialoja baši arakhiba, save so ka ovel len maske, kosibaskere bukja, bukja baši dezinfekcia thaj aver. Akala bukja ka oven ingarde prekal o trubutnipa thaj kote so ka oven trubutne. TZK ka ovel ani komunikacia thaj ka kerel buti sa e kerdutne dženencar baši o Kovid-19 napia sar thaj baši i vakcinacia. Ko akaja dromlin o timo ka kerel kolaboracia e komunaja thaj e kerdutne dženencar thaj ka del suporto baši dejbe informacie phanle vakcinaciaja, čhivindor thaj suporto dukhavkerde thaj avera grupe tari khedin džikote valjani olengje ko proceso tari vakcinacia thaj/jali testiriba.

E phuvjakoro tinanipa si riziko baši sasti Skopijakiri kotlina thaj historikane vov si dararnipe baši sa e dživdutne ano Skopje. O sistemo kerdo ki purani Jugoslavia jašineste na arakhel pes thaj barjarel pes, numa si trubutno baši te tiknjaren pes e zianda taro asasipe asavke jekhe bibahtake. O TZK barabarutne e Direkciaja valjni te del piro fokus ki čačutni diseminacia o informacie, ulavdeste ko edukativno sistemo, kote so o timi ka del butvar informativnikane sesie baši o vastnipa e zuraldipaskoro, sar te vjavaharinel ko vakti taro phuvjakoro tinanipa, sar ka kerel pes ikaldipa taro hospitalia, siklane thaj avera putardine thana sar thaj te čhiven pes praktikanipa thaj simulacie taro ikaldipa jali evakuacie. Ki akaja dromlin o TZK barabarutne e Direkciaja ka kerel pašipa so bareder numero putardine thaj edukativno institucienar baši o keriba info sesie thaj bare simulacie baši evakuacie ki čipota taro phuvjakoro tinanipa.

O jagarina si trinto džuto taro riziko palo vastnipa ki komuna Karpoš. TZK sar timo ka kerel pašipa sa e kerdutne dženencar tari akaja umal, a ulavdeste e jagarine stanicaja thaj i Direkcia baši garaviba thaj arakhpa so ka del piro suporto thaj ka kerel buti ko dizutnikane inicijative baši vazdipa o gindo taro asavko riziko. Thaj agjare, ka kerel buti ko inicijative thaj čhivibe obuke baši buti mujaljagarine haletija thaj aparatoja thaj sesie thaj simulacie džikote i rodimo taro siklane jali avera institucie.

E phuvjakoro tinanipa si riziko baši sasti Skopijakiri kotlina thaj historikane vov si dararnipe baši sa e dživdutne ano Skopje. O sistemo kerdo ki purani Jugoslavia jašineste na arakhel pes thaj barjarel pes, numasi trubutno baši te tiknjaren pes e zianda taro asasipe asavke jekhe bibahtake. O TZK barabarutne e Direkciaja valjni te del piro fokus ki čačutni diseminacia o informacie, ulavdeste ko edukativno sistemo, kote so o timi ka del butvar informativnikane sesie baši o vastnipa e zuraldipaskoro, sar te vjavaharinel ko vakti taro phuvjakoro tinanipa, sar ka kerel pes ikaldipa taro hospitalia, siklane thaj avera putardine thana sar thaj te čhiven pes praktikanipa thaj simulacie taro ikaldipa jali evakuacie. Ki akaja dromlin o TZK barabarutne e Direkciaja ka kerel pašipa so bareder numero putardine thaj edukativno institucienar baši o keriba info sesie thaj bare simulacie baši evakuacie ki čipota taro phuvjakoro tinanipa.

O jagarina si trinto džuto taro riziko palo vastnipa ki komuna Gjorče Petrov. TZK sar timo ka kerel pašipa sa e kerdutne dženencar tari akaja umal, a ulavdeste e jagarine stanicaja thaj i Direkcia baši garaviba thaj arakhpa so ka del piro suporto thaj ka kerel buti ko dizutnikane inicijative baši vazdipa o gindo taro asavko riziko. Thaj agjare, ka kerel buti ko inicijative thaj čhivibe obuke baši buti mujaljagarine haletija thaj aparatoja thaj sesie thaj simulacie džikote i rodimo taro siklane jali avera institucie.

MODELO THAJ BUKJA OLAKE TARI ZURALDIN ANI KHEDIN

Definiribe i zuraldin

Isi amen buteder definicie baši odova sar valjani te dikhjol jek zuraldimi khedin.

I zuraldin e khedinakiri si džanlipe te anglodikhel pes o riziko, te limitirinel pes o impakto thaj i khedin sigjeste te iranel pes ani normala prekal o ajnaribe thaj bajripe ko šartija taro turbulentna paruvdipa.

I zuraldin si kapaciteto jekhe khedinakoro te ovel haz'ri, sukcesivno te del džovapi ko krize thaj te saskjakerel taro bimangle iventoja thaj krize.

Ano jekh a jekh vakti odova si čhani te zojrarkerel pes jekh khedin ano buteder niveloja, sar sahnin, numa thaj te ovel lačheder relacia maškar jekhutne so dživdinen ki olate.

I zuraldini khedin si but haz'rikerdi tari normalno khedin, kote so o jekhune thaj grupe si sikavkerde, informirime, phanle, phandlinala thaj gindime baši o vastnipa e zuraldineskoro thaj o buvljariba akale gindoskoro ko aver individue thaj grupe. O haz'ripa, informiriba thaj zuraldinipa anena but šukareder rezultatoja ko vakti taro krize thaj avralničane halia thaj hareder lovengjere thaj manuškane viktime thaj zian kana kerel pes lafi baši dživdipaskoro maškaripa.

O modeli tari jekh khedin kolate so ka džan sa o khedina so mangena te oven zuraldime šaj te vakerel pes prekal akala bukja save so ko isto vakti si sar referentno molipe ko odova savi si amari khedin thaj sar valjani te dikhjol palo lejbe aktivitetija taro plano zuraldinipaskoro.

Bukja taro zuraldinipa ani khedin:

1. I khedin, o džene e khedinakere si phandle
2. O jekhune thaj ačhovnikane sasoinipaskere strukture si čhivde thaj isi olen izinipe baši te ovel len keripe
3. I khedin isi ola čhivde dušle kanalia baši komunikacia resarinaja te phanden pes e resursencar
4. I khedin isi ola čačutne adžikeriba baši o niveloja taro suporto ko vakti taro sa jek ivento
5. O privatno thaj putardino sektoro si haz'ri te den džovapi ano krize thaj sigate te iranen pes ki funkcia
6. O lokalnikano komunakoro konsili isi ole thaj haljovela piri rola ko vastaribe sigutne čipotencar
7. I khedin tiknjarel o asaripe taro dararnipa ano regiono
8. I khedin isi ola zorale, pakjavutne thaj funkcionalnikane pašipa ano sasto regiono

O socialnikano kapitalo thaj zuraldinipa ani khedin

E relacie thaj e pašipa averencar lokhjaren o džajpa dži ko resursoja, informacie thaj den arka e khedinengje lokheder te arakhen solucia baši o barabarutne problemoja.

O socialno kapitalo definirinel pes sar „amalkerde safina, barabarutne normencar, molipaja thaj haljoviba so lokhjaren i kolaboracia ko than e grupake jali maškar o grupe e manušengjere“.

O učo nivelo taro socialnikano kapitalo si jekh taro majvastna kotora tamiribaske zuraldine khedina. Akava plano/strategia dela ulavder akcento ko promoviriba o šajdipa baši te zojrarkerel pes o relacie maškar o khedina jekh a jekh thaj ververane interesoja. TZK ka rodel šajdipa baši te keren pes thaj/ jali te zojrarkeren pes o relacie save so nane len ačhovipe ano khedina kote so ka kerel pes o plano.

I rola taro Timo baši zuraldipe ani khedin (TZK)

O timo baši zuraldin ani khedin (TZK) valjani te čhivel pes ani khedin thaj te bajrakerel o relacia e dženencar tari khedin ki lengjiri umal. Jekhutni rola taro akava timi si te keren pes o aktivitetija so ka keren šukareder o haz'rikeriba baši avralničale halia. Akava šaj te resarel pes direktikane prekal e strategiakere resarina baši tamiribe o kapacitetoja thaj keribe kolaboracia. Misaleske, ola bi šaj te keren o proceso e planiribaskoro taro džovapi e khedinakoro, edukacia baši putardin jali promoviribe i obuka e liderengjiri ani khedin, sar thaj obuka baši o volonteria/šukarhalia.

Dujto rola e timeskiri si te bajrarel i relacia e khedinakiri. I strategiakiri resarin bašo bajrovibe e relaciakoro si nadirektikane phanli e haz'ripaja bašo sigutne čipote, soske o persipe sikavel so i zorali, phanli khedin saskjovel šukareder ko vaktie e streseskoro. Ko čipote tari kriza o džene tari TZK ka oven sar phurtype thaj phanlipe sa e rigencar. Thaj agjare, ki akaja dromalin šaj te fundirinen pes Grupe baši suportu e pašbešnipaskoro, šajdipe taro kotora e khedinakere te ovel len relacia prekal Fejsbuk jali dejbe idee baši te den arka ko organiziribe vulicakere amalkeriba. Sa akava del ažutnipe ko bajraripe o socialno kapitali ani khedin.

Čhijbaja šukar relacia maškar o grupe taro dende riga thaj aktorija, o dženo taro TZK ka ovel le statuso taro džovapno manuš baši sigutne čipote ani khedin, ano than kote so tani i khedin.

Plano/strategia baši zuraldin ani khedin

Akava kotor taro dokumento sikavel o džajpe taro Timo baši zuraldin ani khedin (TZK) ko Šuto Orizari baši zojrarkeribe i zuraldin e khedinakiri prekal olakoro phanlibe thaj zojrarkeribe. Akava džajpe si ulavdo ano trin klide strategiakere resarina thaj odova: tamiribe kapacitetoja, bajraripe i relacia thaj arakhibe i kolaboracia.

I šerutni resarin taro TZK si te del arka ko proceso taro haz'rikeriba thaj džovapi ano kroze thaj te bajrol o socialnikano kapitali, čhivindor thaj i kolaboracia maškar o dende riga ani khedin. Džajutni nukta taro akava plani/strategia si o g'ndipa so o jekhune, organizacie thaj khedina isi olen ververano nivelu taro interesaja, resursoja, trubutnija thaj organizaciakoro kapaciteti. Džajindor taro kava, ola ka oven čhivde ko vastaripa avralničane halencar ko čhani so si dendo olengje. Nane ačhovipe taro jekhutno drumo jali solucia so anela dži ki bareder zuraldin. Adaleske, baši e keren pes pozitivnikane rezultatoja tari zuraldin, valjani te čhivel pes butederkotorengoro thaj kolaborativno džajpa prekal aktivnikano phandlinalipa ko khedina, suportu e lokalnikane ideengje thaj o ačhovutne strukture thaj lokhjaribe o ververane šajdipa so anena dži bareder relacia thaj haz'rikeriba.

O haljovibe thaj o suportu e khedinengoro si jekh taro legarutno principo taro TZK. Ko vakti kana ka haljovent pes o interesaja e khedinakere, keren pes turli haletija, sevipa thaj safina baši tamiribe o kapacitetoja, bajraripe o phandlibe thaj arakhibe i kolaboracia. Akava plano/strategia vakere o bajripe baši solucia haz'rikeribaske ko sekova aktoro upral i funda taro lengoro interesu thaj nivelu taro čhiviba; odova si butederkotorengoro džajpa baši tamiribe kapaciteto thaj keribe thaj/jali zojrarkeribe e relacie.

Čačeder, o TZK ka del o rezultatoja so direktikane tamirinen o kapaciteti thaj ka den i kolaboracia so ka anel dži ki šukareder haz'rikeriba, thaj ko jekh vakti ka del suportu baši aktivitetija e khedinakere so nane phanle sigutne čipotentar, a save so bajraren o phandliba.

Akava plani/strategia isi le resarin te labarel o dejbna taro ačhovutne haletija thaj rodlaripe, džikote rodlarel neve šajdipa thaj modelia.

Ani praksa, akava ovela komunikativno thaj kolaborativno modeli vastaripaja krizencar thaj avralničane halia, savo so pherel o tradicionalnikano modelo tari komanda thaj kontrola. Džikote, o komandno/kontrolnikano modelo del struktuirimo džajpe taro upral natele, trubutno baši džovapi ko sigutne čipore, o kolaborativno modelo dela ulavo vastnija baši i rola e khedinakiri thaj o haz'ripa baši katastrofe, džovapi thaj saskjaribe. Sikavel o čhani g'ndipaskoro baši odova sar te len than o khedina, a ko jekh a jekh vakti te den principoja, haletija thaj praktike save so ka lokhjaren o pozitivnikane rezultatoja thaj haz'rikeribe.

Resarin e planoskiri/strategiakiri

I resarin akale strategiakiri si te operacionalizirinél pes i zuraldin prekal:

- definiribe filozofia thaj buti baši te kerel pes šukareder i zuraldin ani khedin
- bajripe taro strategiakere resarine baši te kerel pes šukareder i zuraldin ani khedin baši tamiribe o kapaciteti
- bajrovibe i relacia
- keribe kolaboracia
- čhivibe buteder haletija thaj legarutne principoja baši te kerel pes šukareder i zuraldin ani khedin
- keribe buteder indikatora baši zuraldin te šaj te kerel pes fundavni linia baši tarazin o keriba taro politike thaj programe

Strategiakere resarina

O zojrarkeribe i zuraldin ani khedin ka resel pes prekal trin strategiakere resarina:

1. Tamiribe o kapaciteti
2. Bajraripe i relacia
3. Harakhibe i kolaboracia

Tamiribe o kapaciteto

Keren kapaciteto so ka sikavel pes lačheste angleder, ko vakti thaj palo agorkeriba o avralničane halia thaj krize.

Tamiribe taro kapacitetoja si proceso kolea so lena pes thaj zojrarkerena pes džanipa thaj džanliba save so si tari bari arka ko haz'rikeriba, džovapi thaj saskjariba taro bibahta jali krize. TZK ka anel haletija so ka den šajdipe te keren pes o aktivitetija so direktikane ka anen ko bajrardo haz'rikeriba baši džovapi ko krize.

Bajraripe i relacia

Bajraren i relacia ani khedin prekal suportó ko keribe thaj zojrarkeribe o relacia maškar ki khedin.

O bajrovibe tari relacia si proceso savea so kerel pes jali zojrarkerel pes o relacia maškar jekhune, organizacie thaj kotora tari khedin. TZK nane te legarel, numa ka del suportó ko aktivitetija baši haz'rikeribe ko sigutne čipote save so ka den rezultato ko keribe šukareder relacia, a odolea thaj i zuraldin.

Arakhibe i kolaboracia

Keren kolaboracia, pakjavibe thaj maškarathinalipa prekal lokhjaribe o aktivitetija so ka keren šukareder o haz'rikeriba bašo sigutne čipote thaj socialno kapitali.

HO arakhibe i kolaboracia si proceso saveste so o ververane jekhune, organizacie thaj khedina keren amalkeribe baši barabarutni resarin baši haz'rikeriba ko sigutne čipote. TZK ka kerel buti e dende rigencar baši te kerel pes thaj/jali dejba o rezultatoja so ka keren šukareder o socialnikano kapitali thaj o dejbe arka prekal haz'rikeriba, džovapi thaj saskjaribe taro krize.

PHANDLINALIBE E KHEDINAKORO

Butederrigengoro džajpa

E khedina nane kerde taro statikane jali linernikane relacie; ola si maškar peste phandle prekal ververane drumoja. O jekhune thaj organizacie phanden pes jekha averencar prekal maškarpeskere phandle kanala ko buteder putija thaj taro ververane kauze. Nesave relacie fundirinen pes thaj ikeren pes ki funda tari fizikani lokacia (siklane, pašebešutne thaj thana molibaske), džikote aver den fokus ko barabutne interesoja (buti, rekreacia thaj kulturnikano identiteti). TZK isi ole resarin te pendžarel jekhanipa mašar akala relacie baši te kerel buteder relacie thaj te bajrarel o sasoinpaskoro kapitali, ko jekh a jekh vakti te kerel šukaredel o haz'rikeribe baši džovapi ano krize.

E grupe ani khedin isi olen ververane interesoja thaj ververano džajpa baši lengoro haz'rikeriba, ververane niveloja taro entuziazmo. Akaja Strategia del buteder drumoja baši o manuša te keren phandibe jekhe averea thaj te keren šukareder piro kapaciteti prekal i funda taro lengjere interesoja. I jekhutni resarin taro TZK si te kerel lačheder o haz'rikeribe ko sigutne čipote labarindor šukar prakse baši bajripe e khedinakoro.

Fokusea ko tamiribe o kapacitetoja, bajraripe i relacia thaj keribe kolaboracia, TZK isi le baši resarin te kerel zoraleder e khedina te den pes suporto jekhe averencar ko čhani so džovapinel olengje. Džipherdo, akava džajpa dela šajdipe baši šukareder improvizacia so trubutneste avel ko vakti thaj palo sigutno invento. Thaj agjare, del suporto baši o zor ko maškarpeste phandle jekhune, organizacie thaj khedina te korkori organizirinen pes thaj te den solucia baši ple pučiba.

Akava plano/strategia labarel o šajdipa te anel pes nevo džajpa ko tamiribe zuraldime khedina, savo so kerel pes ko principoja baši bajripe e khedinakoro - Vastaripa sigutne čipotencar vastarimo tari khedin. Akava termino šukareder sikavel i filozofia so vakerela i dendi khedin savate so isi ola i zuraldin. Akava džajpa vakerel so o sektoro baši vastaripa ko avralničane halia te kerel kolaboracia thaj te del suporto baši i khedin te šaj te del pozitivnikane rezultatoja baši haz'rikeribe sekaske. Ani praksa, akava si modelo „iker komunikacija thaj kolaboririn“ baši ikerikeripa thaj pherel o modelo „komanda thaj kontrola“ baši džovapi ko krize.

Lundjaripa o butikeripa

E jekhune thaj organizacie isi olen ververane prioritetoja thaj planoja. Sar uvek, o haz'rikeriba bašo sigutne čipote na rangirinel pes učeste ki olengjiri lista.

Akava plano/strategia isi ole buvljarkerde haletija, idee thaj šajdipa resarinaja te del pes arka e jekhunengje, organizaciengje thaj khedinengje baši te phanden pes jekh jekhea thaj te oven haz'ri baši čhano so si baši lengoro nivelu taro interes. Dejbaja asavke šajdipa, taro save so nesave si saste legarde tari khedin, o TZK šaj te phandel ververabne interesoja thaj te tamirkerel zuraldin ko ververane grupe thaj ko ververane niveloja. Nadari, e dejbaja izinipe ko jekhune thaj organizacie te anen decizia sar ka keren šukareder piri zuraldin, kerel pes bareder ploveriba ko procesu thaj aktivitetija. Baši te doreset pes akava, o TZK ka labarel e ačhovutne safinen baši phandlibe thaj ka kerel neve relacie.

Džaindor kotar akava, akava džajpa nane le resarinake te resel sasto haz'rikeriba baši i putardin. Ov šajdikere thaj del suporto ko tikneder phird so anen dži ko haz'rikeriba. Sar so o manuša ovena sa buteder phandle thaj haz'rikerde, ola šaj te aven dži ko but avera šajdipa, te phanden pes pire khedinaja thaj te bajraren olengjiri zuraldin. But si jekh a jekh avere marketing strategiencar save so den turli asortimani taro bukja, save so galjanel bašo ververane interesoja thaj budžetoja.

Misaleske, nesave manuša ka ovel len naturalnikano afiniteti ko haz'rikeriba thaj ka phandlinalen pes ko aktivitetija savengje so si zaruri vastno vakti thaj love, sar so si avibe ano timo baši džovapi jali investiriba ko zojrarikeribe olengjere khereskoro. Avera, o buterdženale, ka ovel len harica intereso bašo haz'rikeribe. Misala, te čhive lajk ani nesavi Fejsbuk rig, jali te registririnen pes baši „tekst alarma“ sar čhani taro informiribe šaj te ovel o majučo nivelu taro butikeribe so nesavo jekhuno manuš si haz'ri te kerel ole.

HALETIJA BAŠI ZURALDIN ANI KHEDIN

Akava kotor sikavel e šerutne haletija so ka labarel o timo baši zuraldin ani khedin. E ververane haletija džovapinen e ververane interesongje, o niveloja e butikeripaskere thaj o trubutnipe taro lundjaripe čhivde upreder. Sekova haleti si kategorizirimo ki jekh taro trin strategiakere resarina. Sar soj, e dende haletija džiperen ko keribe taro buteder tari jekh resarin thaj odolea ka džiperen ko keribe buteder rezultatoja. Teleder, dendo si harno sikavibe thaj mangli agorin taro sa o haletija.

Haletija save so džipheren ko tamiribe e kapacitetoja

Sikavibe baši TZ (dizutnikano arakhibe thaj zuraldin ani khedin). E manuša save so bešen ani khedin si o majšukar haing bašo vastaribe sigurne čipotencar. Lengoro sikavibe tari rig e TZK baši zuraldin e khedinakiri sar thaj džipherdo kerdo sikavipa baši dizutnengoro garavibe taro dende thana (Direkcia baši garaviba thaj ikaldipe) šaj te kerel lokalnikano kapaciteti tari bari vastnipa. Kerindor sar „Partneria baši haz’rikeribe, e volonteria den turaldin prekal lengjere safina thaj khelen vastno rola angleder, ko vakti thaj pali sigutno hali. O sikaviba kerel džanipa thaj džanliba baši buvljardo keribe jekhunengje thaj organizaciengje trujal o khedina. O sikavibe džipherel thaj ko tamiribe zoraleder relacie e liderencar thaj organizaciencar ani khedin. Ko vakti e digutne vakteske, e volonteria si sikavde te keren sar lideria ki olengjiri korkorutni khedin thaj/jali te oven molo manuškoro resurso ki čipota te valjanel te phandlinalinel pes ano oficialno džovapi ki kriza.

Ažutne/šajdinkerde baši haz’rikeribe – E love si barangin baši but manuša te oven haz’ri baši džovapi ki kriza. Ki akaja dromalin o TZK valjani te kerel pašipa ano privatno sektoro baši te šajdinkerel pes dejbe taro avutne thaj kvalitetna produkroja so šukareder keren o haz’rikeriba. Misaleske, te den pes setoja jali rancoja/torbe baši jekh to arka, kutije hirurgikane thaj respiratornikane maskencar, bukja baši dezinfekcia, tikne thaj maškarale rezervoarija pajnengje thaj aver. Sar o TZK ka definirinel ko save prioritetoja ko trubutnipa, i manušni savi so ka kerel o timo valjani te avel ko pašutne taro privatno thaj putardino sektoro baši vakeribe o trubutnipa, signatura bašo Memorandumo baši kolaboracia thaj dejbe bukja baši e dende resarina.

Edukacia e khedinakiri – Haljovibe taro dararnipe, rizikoja thaj o strategie baši kovljaripe o krize thaj bibahta si vastno kotor taro haz’rikeribe. TZK valjani ko keribe thaj promocia te labarel baši legarutno e jerijengoro, butpašipe thaj privatno sektoro. O legarutno manglo si te ovel sasto ki kolaboracia e Direkcija baši garaviba thaj ikaldipe sa e informaciencar ki relacia save si rizikoja, phirda thaj kontaktoja baši specifikaner situacie.

Bašo bare grupe ki rekomendacia si te organizirinen pes bilovengjere prezentacie. E prezentacie valjani te oven prilagodime te pheren o interesoja thaj e trubutnipa e publikakere thaj te pheren o adžikeriba.

Sikaviba baši džanliba ko avralničane halia – O persipe sikavela so sa ko avralničane halia, khedina thaj jekhune keren ažutnipe ko ikaldipe e averengoro bizo suporto taro e službe baši avralničane halia. TZK ka promovirinel bilovengjere arija thaj sikaviba bašo džanliba sigutne čipotengje, sikavdi taro lokalnikane timoja baši džovapi ko krize jali Direkcia baš garavibe thaj ikaldipe. Akala aktivitetija isi olen resarin te sikaven e avutnen baši fundavne džanlibe sigutne čipotende sar so si procenka taro garaviba ko than e bibahtake, fundavni jekhutni arka thaj isthanaribe ko dukhavkerdo manuš thaj aver. Akava sikaviba ka bajrarel o džanibe so te kerel pes thaj sar te kerel pes šukare kana del pes arka e averengje ko vakti taro sigutne čipote jali avralničane halia.

Samankeriba prekal Alarm tekstoja jali grupa – Alarmiribe taro e džene e khedinengjere baši avralničani thaj krizna halia si savaht manginalin. TZK prekal o spozorija thaj tehnikano suporto valjani te del bilovengjere sevipa baši samankeribe prekal Alarm teksto jali prekal grupa, savake si lokho te khuve thaj šaj te kerel pes siganutno samankeribe ko jekhune džene. Akava tipo taro samankeribe valjani te sikavel panda jek šajdutno kanalo baši komunikacia e jekhunencar jali organizacija ko vakti taro avralničane halia.

Ačhovipa taro šajdipa baši korkorutno lejbe taro initiative vastarde tari khedin resarinaja te tamirkerel pe olakere (prekal proektia e khedinakere). TZK valjani te del suporto ko proektia legarde tari khedin ko bukja tari akaja strategija save so bajrarena o kapaciteti e khedinakoro te anglikerel, ko vakti thaj palo avralničane halia. Ko but čipote, akava ka del rezultato ko bareder hačaripe taro korkoripa tari rig e khedinakiri thaj ka kerel lokalnikano vastaripa. TZK na savaht ka ovel iniciatori e aktivnostengje thaj proektengje, numa ka del suporto thaj avere iniciativengje savencar ka ovel ko akanutnipa.

Haletija so džipheren baši bajraribe e pašipaskoro

Safinalipe thaj pašipe. Isi milja rajipa, narajikane thaj biradžakere thaj komunakere organizacie so kerena sevipa ani teritoria ki savi arakhljola i khedin. Bareder kotor olendar nane olen definirimi funkcia baši vastaripe ano avralničane halia. TZK ka phandinel pe e manušencar thaj organizaciencar ko avralničane thaj naavralničane halia, save so šaj te fundirinen grupe baši suporto, sar so si avera biradžakere organizacie, grupe baši suporto e butpašengje, verska organizacie, kulturnikane organizacie, rotari kluboja thaj aver.

Organiziribe iventoja ani khedin. E iventoja ani khedin pašakeren e manušen. TZK ka promovirinel iventoja thaj proektoja legarde tari zaednica save so direktikane jali nadirektikane ka anen dži ko bajrarkerdo socialno kapitali thaj zuraldin. Misaleske, šaj te organizirinen pes vulicakere khedipna, barabutne skare thaj keribe hajbe, te organizirinel pes Dive e butpašengoro, kosibe taro objektoja thaj parkoja, verska utsavalipa, mini priredbe thaj mahalakere festivalia. O suporto taro lokalnikane iventoja so amalkeren e manušen den rezultato bajraribe o socialnikano kapitali, numa, ano jekh a jekh vakti akala iventoja si šajdipa bašo khedibe podatke bašo jekhune thaj dukhavkerde grupe, sar thaj diseminacia taro informacie baši o vastnipa e zuraldipaskoro tari khedin thaj o aktivitetia taro TZK.

Socialnikane mediumia. Sa buteder, e socialnikane mediumia thaj avera neve tehnologije isi olen čhani baši komunikacia ko vakti tari avralničano hali. TZK, thaj agjare, valjani te lel e socialnikane mediumia sar čhani baši tamiribaske zorale thaj phandle khedina prekal promoviribe iventoja thaj organizacie ani khedin so nane phandle ko vastaribe sigutne čipotencar. Prekal labaripe dendo medium (Fejsbuk thaj aver) promovirinel pe o ačhovipe taro TZK sar thaj sasti idea baši zuraldin thaj labarel pe o medium baši promocio taro phandle lafeskere iventoja, amalkeriba, treningoja, sikaviba thaj avera initiative save o TZK ka organizirinel len.

Šajdipa baši bareder phandlipa vastardi tari khedina. But jekhune, organizacie thaj khedina nane šukare phandle jek jekhaja. TZK valjani te del suporto ano proektoja thaj idee legarde tari khedin save so bajraren o phandlipa, socialnikano kapitali thaj arakhena o hačaripe baši barabutno legariba. Ano but čipote, akava džajpa ka del rezultato baši buteder hačaripe baši korkoripa tari rig e khedinakiri thaj ka kerel lokalnikano vastaripa.

Zuraldin thaj mapiribe baši džovapi ano krize. O onlajn mape šajdinkerena vizuelnikano sikaviba e resursengoro thaj o relacie ani khedin, angleder, ko vakti thaj palo avralničano hali. E keribaja akava onlajn haleti, e khedinengje šaj te ulaven pes resursoja thaj iventoja so šaj te labaren olen i buvljakerdi khedin, čhivindor thaj o sektoro baši vastaribe e avralničane halia.

Haletija save so džiperena baši te kerel pes i kolaboracia

Planoja bašo džovapi ko krize vastarde tari khedin. Majšukare, e khedina valjani te šaj te ikeren pes bizo arka taro e službe baši avralničane halia o jekhta nekobor dive pali i katastrofa jali bibaht. E planoja bašo džovapi ko krize (e khedinakere) den arka te resel pes akava amalkeribaja taro stejholderia taro učo nivelo thaj legarutne e khedinakere tari bareder urbano umal te definirinen pes o role thaj riga thaj džovapnipa angleder anglalničane halia. Kerel pe analiza taro zorale thaj bazorale riga. Pali o agoripe e analizakoro planirinen pes aktivitetia baši mitigacia, sar thaj kovljaripe o rizikvoja thaj signaturinen pes Memorandumia baši haljovibe maškar i khedin thaj o lokalnikano konsili savo so kerela sar sekova patnero ka del suporto e avere.

Planoja baši rehabilitacia/saskjariba angleder o katastrofe (PRAK). Sar lundjaripe taro Planoja baši džovapi hramome upreder, TZK ka lokhjarel o keribe o PRAK thaj tari perspektiva vastardi tari khedin, sar tari rig tari formalnikani rajin, baši te šajdikerel pes lačheder thaj šukareder saskjariba/rehabilitacia. Ki akaja g'nd zaruri si te bajrakerel pe resarina baši dromakeripa o saskjaripa ko maškareder thaj lungeder plano. Džipherdeste, o definirimo drumo baši sigjaribe o saskjaribe baši privatno thaj putardino sektoro, kheripna, historikane thaj kulturnikane resursoja, dživdipa, naturalnikano maškaripa thaj socialnikani thaj psihologikano šukarhalibe taro jekhune thaj organizacie valjani te kerel pe bajripe ki kolaboracia dženencar taro spisako taro riga ki akaja strategia.

Haz'rikerde butpašutne. E butpašutne si o majšukar resurso baši butepašutne si o majšukar resurso baši buteder manuša ano sigutne čipote, numa harica džanen buteder taro anav odolengoro so dživdingje ano butpašipne thaj na planirinena sar ka gajlajnen jekh avereske ano avralničane halia. Resarinaja taro akava haleti si keribe o harno legarutno bukleti jali tikno lil kolaja so saikeren dromarina baši 10-15 butpašutne ki dromin baši ikeribe o khedipna, olengoro korkori ikeripe, khedibe e trubutne personalnikane thaj avera detalia bašo lengjere jerija thaj haz'rikeribe taro sigutno džovapi ko nivelo tari vulica labarindor o lokalnikane socialna tari fikane resursoja. O legarutno kerel buti sar katalizatori baši e manuša te phanden pes jek averea thaj te haz'rikeren pes baši džovapi ko sigutno invento e socialnikane thaj fizikane resursoja so bešena lengje ano hoši.

Suporto e agenciengje thaj grupe so keren buti dukhavkerde grupa manušencar. E manuša savo sekovadiveskoro dživdipa si suportirimo taro avralutne organizacie si čhivde ko bareder riziko ko vakti taro avralničane halia. TZK valjani te kerel buti lokalnikane organizaciencar thaj organizacie taro sastipaskoro sektoro baši te kerel e socialnikane službe te keren kolaboracia thaj phandlibe olengjere labarutnencar. Haz'rikeriba baši legarutno bukjake ano socialnikane službe ka kerel šukareder kolaboracia maškar akala riga thaj ka kerel šukareder haz'rikeriba bašo dukhavkerde khedina thaj o organizacie so kergja lengje suporto.

Zuraldine siklane. E siklane čhiven bare šajdipa baši lačharipe i zuraldin ani khedin prekal o čhave, jerija thaj o personalni. TZK ka kerel kontakto sekole siklanaja baši te del len arka ko planiriba o napia thaj evakuacia thaj buvljaribe taro odova džaniba prekal ververane haletija: siklanakoro bilteni, haz'rikeriba e jerijengoro prekal formiribe grupe, olengoro phandibe e džovapnencar baši dizutnengoro garavibe thaj aver.

Pašipa ani zaednica thaj memorandum baši haljovibe. TZK valjani te kerel buti bare numeroja dende riga thaj akteroja baši te del arka ko formiribe pašipa, te kerel o adžikeripa thaj te haz'rinel Memorandumia baši haljoviba sa e šajdutne akteroncar. O misale bi šaj te phandinalinel arakhiba o zgrade ani khedin sar potencialna centroja baši haz'rikeribe thaj jekhutni arka, keriba bašo dejbe tikne bukja ko vakti tari baro avralničano hali thaj/jali dejbe idea e khedinake so šaj te sikavel pes sar labarutni.

Šajdipa baši kolaboracia vastardi tari khedin. TZK ka del suporto proektengje thaj ideengje e khedinakere save so dena kolaboracia thaj koordinacia maškar o jekhune, organizacie thaj khedina. Ano but čipote, akava ka del rezultato bareder hačaripaja baši korkorutnipa thaj kolaboracia tari rig e khedinakiri, sar thaj ka samankerel keribe lokalnikano liderstvo.

STRATEGIAKERE PRIORITETIA THAJ AKTIVITETIA ANI KHEDIN KO ŠUTO ORIZARI

ŠUTO ORIZARI			
AKTIVITETIA	NIVELLO taro organiziribe	VAKTI	
		1 berš	2 berš
STRUKTURA BAŠI ZURALDIN ANI KHEDIN			
Formiribe timo baši zuraldin e khedinake savi so ka ovel ikerdi tari rig taro IRIZ thaj Romano Čačipe, phandlinalel thaj o formirime Konsiloja ani khedin	I khedin	X	
Formiribe jekh grupa taro volonteria - džene e khedinakere thaj adava jek timo ano upruno thaj jek timo ano teluno kotor e komunakoro (10-15 manuša) save so ka ulaven pes palo reonija thaj vulice - dendo e ulavipaja prekal save si ulavde tari rig e policiakiri	I khedin	X	
ZOJRARIBE E KAPACITETOJA E KHEDINAKERE			
Organiziribe sikaviba baši dizutnengoro arakhiba, baši o jagarina, jekhutni arka thaj arakhiba taro Kovid-19 baši o džene tari TZK thaj o duj volonterengjere grupe	I khedin	X	X
Organiziribe sikavibe baši arakhiba taro Kovid-19 baši Romani khedin	I khedin	X	X
Organiziribe taro edukativna butjarlina e khedinengjere resarinaja baši olengoro sikaviba ko haz'rikeriba thaj džovapi ano bibahta. Te den pes fundavne informacie ki čipota e khedinake baši odova sar valjani te keren ano bibahta (phuvjakoro tinanibe, jagarina, epidemia thaj aver)	I khedin	X	X
Haz'rikeribe legarutno baši o timo tari zuraldin e khedinakiri baši sar te kerel pes buti e khedinaja thaj te kerel pes ano krize thaj krizna halia	I khedin	X	
Haz'rikeribe legarutno baši o Romano dživdutnipe čhibaja thaj saikeribe (ilustracie) resarinaja baši edukacia thaj informiribe o dživdutnipa baši odova sar te haz'rinenkeren thaj te keren ko krize thaj krizna halia Keribe edukacia dženencar tari khedin pali akava:terne, jerija tiknederberšengjere čhavengje, romnja, phure manuša thaj ko agor sa o avera ko keribe ano čhani edukaciakoro baši sekova taro o akala grupe	I khedin	X	

AKTIVITETIA	NIVELLO taro organiziribe	VAKTI	
		1 berš	2 berš
Haz'rikeriba taro edukativna videa thaj harne mesažija baši bičhaliba prekal o socialnikane mesiumia baši informiribe thaj edukacia e terne manušenge tari khedin	I khedin		X
Keribe aktivitetija baši haz'rikeribe sekole kherutnipaske, ko odova sar valjani te haz'rinkerel pes te šaj te džanen sar te keren ani kriza thaj krizna halia, čhivindor thaj arakhindor resursoja savencar so i khedin resarela, a save so šaj te den arka ko keribe krizencar thaj krizna halia			
Čhivibe sistemo baši informiribe e khedinake resarinaja te del pes džovapi thaj keribe buti ano krize thaj krizna halia lejbača čhani komunikaciakoro (SMS thaj Viber sar fundavne čhanija baši legaribe informacie ki Romani khedin)	I khedin		X
Čhivibe tari telefonikani linia prekal savi i khedin ka šaj te kerel lafi e timoja baši zuraldin ani khedin, resarinaja te len pes informacie phanle krizno halencar thaj bibahta	I khedin	X	

BAJRARIPA I RELACIA JALI O PHANDLINALIPA JALI PHANDIBA E KHEDINAKORO

Organiziriba ververane tipoja taro khedipa baši pašakeribe e Romane dživdutnipaskoro sar misala: mahalakere khedipa maškar i khedin taro upruno thaj teluno kotor tari komuna resarinaja šukareder te džanen pes (o khedipa te ikeren pes duj puti ko berš dende tematikaja diskusiake), barabutni utsavalin tari e Bajrameskiri rat, organiziriba taro sporteskere aktivitetia (kheldin ano fudbali). Te phravel pes diveskoro centro penzionerengje kote so ola ka informirinen pes thaj ka oven pašeder maškar peste.	I khedin		X
--	----------	--	---

KOLABORACIA AVERE AKTERENCAR

Arakhibe baši o subjektoja sar so si i komuna, sa o sastipaskere institucie (sastarno, poliklinike thaj apoteke), jagarni, siganutni arka, biznis sektoro thaj aver resarinaja te kerel pes kolaboracia	I khedin	X	X
Plano baši keribe kolaboracia thaj keribe Memorandumo baši kolaboracia ano putardine institucie	I khedin	X	X
Keribe kolaboracia e siklanencar resarinaja baši edukacia e čhavengjiri ki relacia taro zojrarikeribe i zuraldin ani khedin, resarinaja o čhave tari maškarutni sikalan thaj e učeder klasoja taro fundavne siklane o lendo džanipa te vakeren le ano pre jerija	I khedin	X	X

AKTIVITETIA	NIVELLO taro organiziribe	VAKTI	
		1 berš	2 berš
Haz'rikeriba detalnikano plano baši zuraldin ko nivelo e Romane khedinakoro ki kolaboracia sa e institucencar, phandlinalindor thaj plano baši rehabilitacia	I khedin		X
Arakhibe šajdutne lokacie/objektoja baši galjanalibe thaj jekhutni arka (siklane, hurdelin, poliklinika, parko thaj avera)	I khedin	X	
Keribe kolaboracia e biznis sektorea thaj haz'rikeribe baši strategia baši kolaboracia ko krizna halia thaj bibahta (kolaboracia e tamiribaskere firmencar baši donacia taro tamiribaskere materialoja, kolaboracia e Žito Luks-eja baši doniribe hajba, kolaboracia e kurkoja baši doniriba šeengoro, e duje privatnikane sastipaskere thanencar baši sastipaskoro garaviba e dživdunengoro, e apotekencar baši dejbe iljačija thaj medicikane materialia, e bare thaj e tikne marketencar baši doniriba hajbaskoro thaj aver)	I khedin	X	X

LOBIRIBE RESARINAJA TE KEREL PE FUNDAVE ANGLEDER ŠARTIJA BAŠI BAJRARIPE I ZURALDIN ANI KHEDIN

Te keren pes zgrade/khera baši socialnikano kheripa ani komuna Šuto Orizari, resarinaja te thanarinen pes e kherutnipa save so dživdinena ano tiknovahtale bešibaskere thana thaj ko supstandardnikane šartija	dende institucie	X	X
Te den pes tabletoja SIM kartičkencar thaj internet resarinaja te deletinel o onlajn sikaviba tari rig e čhavengjiri so nane len kompjuteri/ tableto thaj internet	dende institucie	X	X
Te phraven pes centroja baši korkori izolacia e Romengje so nane len šartija odova te keren le ano pe khera ko pašipe e romane mahalengje (Kovid-19)	dende institucie	X	
Te oven bareder numaro sastarutne ani komuna, te phravel pes punkto baši Kovid-19 testiriba, te ovel alusarin taro buteder vakcine ano punkto e vakcinaciakoro ko Šuto Orizari, sar so si ko avera Poliklinike ano Skopje	dende institucie	X	
Te čhivel pes jekhedrominakoro režimo miškipaskoro ano vulice, kote so si odova trubutno resarinaja te oven džajpa ko bareder vrdija, kombija, kamionija thaj aver	dende institucie	X	
Te kerel pes plano baši arakhiba taro krize tari rig e lokalnikane korkovastaripaskiri ani komuna Šuto Orizari. E Komunakoro krizno štabi (kerdo ko vakti e pandemiakoro) te lundjarel thaj te kerel buti panda ko haz'rikeribe thaj keribe aktivitetia baši džovapi thaj keribe sakone tipoja taro krize thaj bibahta.	dende institucie	X	X

Timo baši zuraldin ani khedin (TZK)

Fadilj Džemail, IRIZ (džovapno baši keribe buti e timeskoro)
Merlina Miftarova, Romano Čačipe (džovapni baši keribe buti e timeskoro)
Sevgjul Abdula, Roma Press
Ramiza Sakip, Konsilka baši edukacia ani Komuna Šuto Orizari
Teni Uzeir-Selim, Hurdelin
Jasmina Zekir, CSB Šuto Orizari
Šaban Uzeir, Sahibo kji privatnikani firma
Lorens Ametov, Terne tari khedin
Demir Jašar, Sektoro baši Urbanizmo ano Šuto Orizari
Imirzet Selim, Policiakiri terdjovin Šuto Orizari
Severdžan Edip, Armia
Sabina Asani, Privatnikani sastipaskiri ordinacia
Džemal Berat, Butilelno ano PP Komunalno užipe
Omer Imerovski, Imami ani Amdi Pašino džamija
Miradija Ibraim, penzionerka
Samir Halim, Džen e khedinatar baši e manuša zavaripanca

Ko keribe taro aktivnostia taro proekto ko anav taro LIL lena than thaj:

Amet Jašar, IRIZ
Kjamuran Uzeir, IRIZ
Melisa Memiš, IRIZ
Ramiza Dalipova, IRIZ
Sarita Iljaz, IRIZ
Šerafedin Sejfula, IRIZ
Ali Elvir, IRIZ
Seldat Amza, IRIZ
Nermine Huna, Romano Čačipe
Abdula Durak, Romano Čačipe
Enensija Usein, Romano Čačipe
Sejnur Sefer, Romano Čačipe
Ibraim Zekir, Romano Čačipe
Žaklina Bajram, Romano Čačipe
Hajdar Zekir, Romano Čačipe
Tasime Bajrami, Romano Čačipe
Musliu Sulejman, Romano Čačipe
Bežika Asan, Romano Čačipe

ZURALDIN E HEDINAKIRI

PLANO/STRATEGIA
BAŠI OŠUTO ORIZARI

